

Kalvarijos gimnazijos “Mokyklos klimato ir klasių vadovų veiklos, vykdančios Olweus patyčių prevencijos programą (OBPP), sąsajų lyginamoji analizė: Lietuvos ir Norvegijos atvejai” tyrimo rezultatai

HØGSKOLEN PÅ VESTLANDET

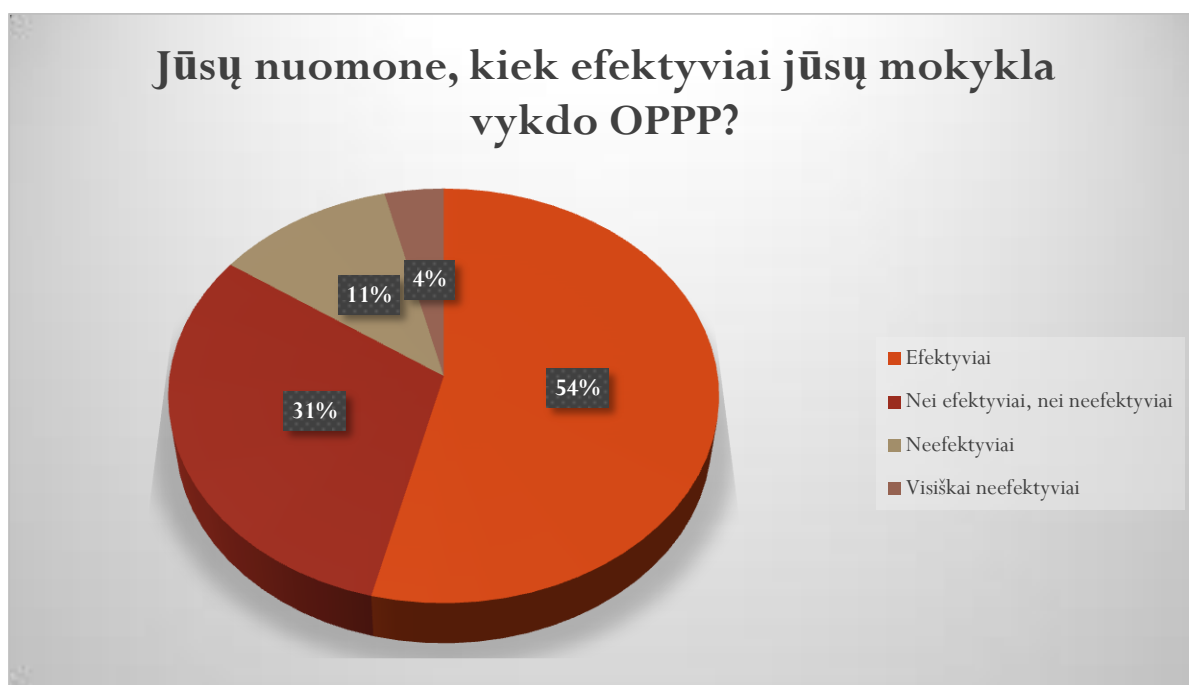
07.06.2017

PARENGTA: DŽIUGINTA BARALDSNES

Kalvarijos gimnazijos "Mokyklos klimato ir klasių vadovų veiklos, vykdančios Olweus patyčių prevencijos programą (OBPP), sąsajų lyginamoji analizė: Lietuvos ir Norvegijos atvejai" tyrimo rezultatai

Duomenys apie tyrimo dalyvius:

Tyrimo dalyvavusių mokytojų skaičius: 26 mokytojai. Iš jų 8 (30,8%) pradinė klasių mokytojai ir 14 (53,8%) dalykinėje sistemoje dirbančių mokytojų - klasių vadovų bei 4 (15,4%) dalykinėje sistemoje dirbančių mokytojai, kurie neturi vadovaujamos klasės.

1. paveikslas. Mokytojų nuomonė apie OPPP programos vykdymo efektyvumą.

Daugiau nei pusė tyrimo dalyvavusių mokytojų nurodė, jog mokykla efektyviai vykdo Olweus patyčių prevencinę programą (toliau tekste OPPP). Beveik 1/3 nurodė, jog mokykla vykdo OPPP nei efektyviai, nei neefektiniai. 4 mokytojai nurodė, jog OPPP vykdoma neefektiniai ir visiškai neefektiniai.

2. lentelė. OPPP priemonės mokyklos lygmeniu.

	2a.	2b.	2c.	2d.	2e.	2f.	2g.	2h.	2i.	2j.	2k.	2l.	2m.	2n.	2o.
<i>N Tyrimo dalyvių skaičius</i>	25	25	26	25	25	25	25	25	25	26	22	26	26	26	25
<i>Praleisti atsakymai</i>	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	4	0	0	0	1
<i>Vidurkis</i>	3,79	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,50	3,00	3,00	3,00	3,00
<i>Standartinis nuokrypis</i>	0,726	0,764	0,554	0,745	0,676	0,493	0,843	0,963	0,850	0,917	0,919	0,899	0,732	0,516	0,774
<i>Minimum reikšmė</i>	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	2	1
<i>Maximum reikšmė</i>	5	5	5	5	4	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4

Jeigu vidurkis yra tarp 1 ir 1,5, tuomet mokytojų aktyvumas yra labai žemas; jeigu vidurkis yra tarp 1,6 ir 2,5 tuomet mokytojų aktyvumas yra žemas; jeigu vidurkis yra tarp 2,6 ir 3,5 tuomet mokytojų aktyvumas yra vidutinis; jeigu vidurkis yra tarp 3,6 ir 4,5 tuomet mokytojų aktyvumas yra aukštas; ir jeigu vidurkis yra tarp 4,6 ir 5, tuomet mokytojų aktyvumas yra labai aukštas.

Tokia vidurkių reikšmė yra ir 3 bei 5 lentelėse.

Standartinis nuokrypis (SD, ang. *Standard deviation*) yra rodo, kaip individualūs stebėjimai išsidėsto vidurkio atžvilgiu.

Iš 2 lentelės matyti, jog aukščiausias mokytojų aktyvumas yra dalyvaujant mokslo metų pradžioje vykstančiame visuotiniame darbuotojų susirinkime, kuriame apibendrinamas ir įvertinamas OPPP įgyvendinimas arba veikla mokykloje (2a). Tokiu būdu galima analizuoti mokytojų aktyvumą kitose veiklose.

OPPP priemonės mokyklos lygmeniu:

2a. Dalyvauju mokslo metų pradžioje vykstančiame visuotiniame darbuotojų susirinkime, kuriame apibendriname ir įvertiname OPPP įgyvendinimą arba veiklą mokykloje.

2b. Dalyvauju mokslo metų pabaigoje vykstančiame visuotiniame darbuotojų susirinkime, kuriame apibendriname ir kritiškai įvertiname metinę patyčių prevencijos veiklą.

2c. Ne mažiau kaip penkis kartus per mokslo metus dalyvauju organizuojamoje Mokymosi ir supervizijų grupėje.

2d. Drauge su kitais grupės nariais MSG ieškau įvairių probleminių situacijų sprendimų saugioje aplinkoje.

2e. Dalinuosi savo patirtimi ir požiūriu su kitais MSG nariais ir mokausi iš kitų kolegų patirties.

2f. Prisidedu prie kitų bendruomenės narių motyvavimo dalyvauti MSG veiklose ir jų įtraukimo į tas veiklas.

2g. Skatinu bendradarbiavimą OPPP veiklose ir tų veiklų koordinavimą.

2h. Prisidedu prie anoniminės mokinių apklausos Olweus klausimynu organizavimo vieną kartą per mokslo metus.

2i. Dalyvauju mokinių apklausos Olweus klausimynu rezultatų vertinime.

2j. Budžiu pertraukų metu ir ryžtingai įsikišu, pastebėjęs(-usi) patyčias ar kilus jų įtarimui bei būtinai informuoju atsakingus asmenis.

2k. Dalyvauju darbuotojų susirinkime, kai koreguojami budėjimo per pertraukas planai bent vieną kartą per mokslo metus.

2l. Vadovaujuosi OPPP nustatytomis procedūromis, kilus įtarimui dėl patyčių tarp mokinių, kuomet pedagogas privalo įsikišti į patyčias tarp mokinių.

2m. Naudojuosi OPPP procedūromis, spręsdama(-as) patyčių tarp mokinių atvejus.

2n. Prisidedu prie to, kad mokinių tėvai/globėjai būtų informuojami apie mokyklos patyčių prevencijos veiklą bendruose mokyklos ir bent viename klasės tėvų susirinkime per metus.

2o. Vadovaujuosi OPPP kokybės užtikrinimo sistemos planu.

3. lentelė. OPPP priemonės klasės lygmeniu:

	3a.	3b.	3c.	3d.	3e.	3f.	3g.	3h.	3i.	3j.	3k.	3l.	3m.	3n.	3o.	3p.	3q.	3r.
Tyrimo dalyvių skaičius	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Praleistų atsakymų skaičius	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vidurkis	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00	4,00	4,00	4,00	3,00	3,50	3,50	4,00
Standartinis nuokrypis	0,74	0,49	1,05	1,05	0,51	0,59	0,59	0,69	0,52	0,48	0,95	0,46	0,65	0,63	0,64	0,58	0,80	0,80
Minimum reikšmė	2	3	1	1	3	3	3	2	3	3	1	3	3	3	2	3	1	1
Maximum reikšmė	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5

Iš 3 lentelės matyti, jog žemiausias aktyvumas yra taikant "Patyčių ratą", kad būtų suteiktas kuo išsamesnis supratimas apie mokinių vaidmenis patyčių situacijose bei kviečiant tėvus bendradarbiauti, kad jie jaustųsi vertingais pagalbos mokiniams komandos nariais (3k, 3o). Tokiu būdu galima analizuoti mokytojų aktyvumą kitose veiklose.

OPPP priemonės klasės lygmeniu:

- 3a. Taikau klasėje taisykles, nukreiptas prieš patyčias tarp mokinių.
- 3b. Sistemingai dirbu, kurdamas bendruomeniškumo jausmą klasėje.
- 3c. Organizuoju klasės valandėles bent du kartus per mėnesį, siekdama(s) ugdyti supratingumą apie patyčias tarp mokinių.
- 3d. Klasės valandėlių metu taikau gyvenimiškų situacijų vaidinimus ar vaidmeninius žaidimus kaip efektyvius metodus.
- 3e. Autoritetingai vadovauju: mano vadovavimo stilius – gerumo, rūpinimosi ir reiklumo derinys.
- 3f. Pagrindžiu ir paaiškinu mokinių elgesio klasėje taisykles, kad jie žinotų šių taisyklių pažeidimo pasekmes.
- 3g. Taikau visiems mokiniams be išimties priimtas mokinių elgesio ir tvarkos klasėje taisykles.
- 3h. Kviečiu mokinius aptarti aktualias taisykles ir galimas neigiamas pasekmes/ sankcijas už šių taisyklių pažeidimą.
- 3i. Nuolat stebiu ir skatinu mokinių elgesio taisyklių laikymąsi klasėje.
- 3j. Pamokoje matau visą klasę, bet nesunkiai galiu perkelti dėmesį nuo grupės į individualų mokinį.
- 3k. Taikau “Patyčių ratą“, kad suteikčiau kuo išsamesnį supratimą apie mokinių vaidmenis patyčių situacijose.
- 3l. Dažnai entuziastingai ir šiltai skatinu pageidaujama elgesį.
- 3m. Aptariu su kiekvienu mokiniu ir visa klase, kaip skatinti tinkamą elgesį klasėje.
- 3n. Įtraukiu mokinius į diskusijas apie galimas neigiamas pasekmes.
- 3o. Kviečiu tėvus bendradarbiauti, kad jie jaustųsi vertingais pagalbos mokiniams komandos nariais.
- 3p. Siekiu, kad tėvai suvoktų ir daugiau žinotų apie patyčias bei įgytų kompetencijas jų sprendimui.
- 3q. Užtikrinu, kad atskaitos po tėvų susirinkimo būtų išsiuntinėtos visiems tėvams.
- 3r. Aptariu prieš patyčias nukreiptas veiklas bent viename klasės mokinių tėvų susirinkime per mokslo metus.

5. lentelė. OPPP priemonės individualiu lygmeniu:

	5a.	5b.	5c.	5d.	5e.	5f.	5g.	5h.	5i.	5j.	5k.	5l.	5m.	5n.	5o.	5p.	5q.	5r.
Tyrimo dalyvių skaičius	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Praleistų atsakymų skaičius	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vidurkis	4,00	3,50	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,50	4,00	4,00	3,50	3,00	4,00
Standartinis nuokrypis	1,018	1,087	0,788	0,637	0,528	0,653	0,811	0,588	0,634	0,758	0,628	0,613	0,838	0,809	0,860	0,648	1,093	0,618
Minimum reikšmė	1	1	1	3	3	3	1	3	3	2	3	3	1	2	1	2	1	3
Maximum reikšmė	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5

Iš 5 lentelės matyti, jog žemiausias mokytojų aktyvumas yra, kuomet, yra registruojamas visas darbas, kuris buvo atliktas, sprendžiant konkretų patyčių atvejį (5q). Tokiu būdu galima analizuoti mokytojų aktyvumą kitose veiklose.

Reikšmių paaiškinimai:

5a. Kilus įtarimui dėl patyčių tarp mokinių mokykloje, planuojame ir įgyvendiname sistemingą stebėjimą.

5b. Kilus įtarimui dėl patyčių tarp mokinių mokykloje, aš tiriu mokinių socialinius santykius grupėse.

5c. Kilus įtarimui dėl patyčių, paprašau kolegų atkreipti dėmesį į mokinį, kuris galimai patiria patyčias.

5d. Kilus įtarimui dėl patyčių tarp mokinių mokykloje, aš susisiekiu su mokinio, patiriančio galimas patyčias tėvais/ globėjais.

5e. Aš kalbuosi su mokiniais, kurie, mano nuomone, dalyvauja patyčiose.

5f. Aš įsikišu ir stabdau patyčias tarp mokinių mokykloje.

5g. Aš informuoju mokyklos administraciją apie patyčias tarp mokinių mokykloje.

5h. Aš saugau ir padedu mokiniui, kuris patiria patyčias, patyčių situacijoje.

5i. Aš vykdau rimtą pokalbį su mokiniu(-iais), kurie tyčiojasi, pagal OPPP rekomendacijas.

5j. Aš pateikiu surinktą informaciją apie patyčių atvejį rimtame pokalbyje su mokiniu(-iais), kuris(-ie) tyčiojasi.

5k. Rimtame pokalbyje su mokiniu(-iais), kurie tyčiojasi, aš reikalauju, kad mokiniai nedelsiant liautųsi tyčiotis.

5l. Rimtame pokalbyje su mokiniu(-iais), kuris(-ie) tyčiojasi, aš supažindinu su pasekmėmis, jeigu patyčios toliau tęsis.

5m. Rimtame pokalbyje su mokiniu(-iais), kurie tyčiojasi, aš pateikiu kito susitikimo laiką ir taip pat informuoju apie tai, kad bus ir kiti susitikimai su tėvais ir be jų.

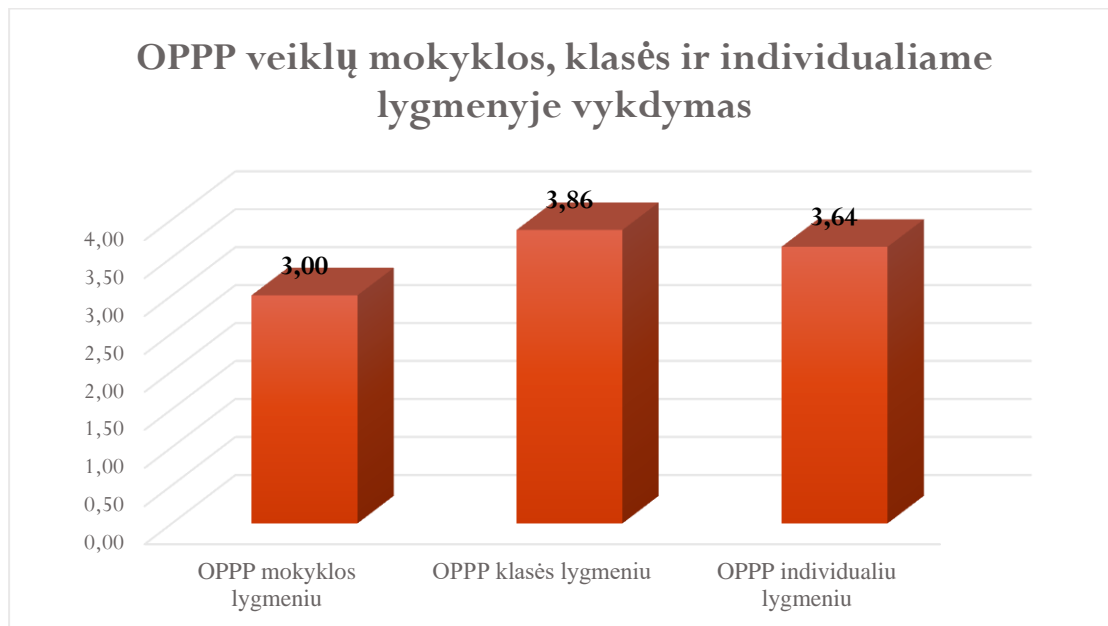
5n. Aš toliau sistemingai vykdu pokalbius su mokiniais, kurie tyčiojasi, ir mokiniu, kuris patiria patyčias, kol nesu visiškai tikra(s) kad patyčios yra nutrauktos.

5o. Aš išsamiai ir sistemingai informuoju į patyčias įtrauktų mokinių tėvelius, globėjus.

5p. Jeigu patyčios nesiliauja, aš inicijuojau tolesnes drausmines priemones, siekdama(s) nutraukti patyčias tarp mokinių mokykloje.

5q. Aš registruoju visą darbą, kuris buvo atliktas, sprendžiant konkretų patyčių atvejį.

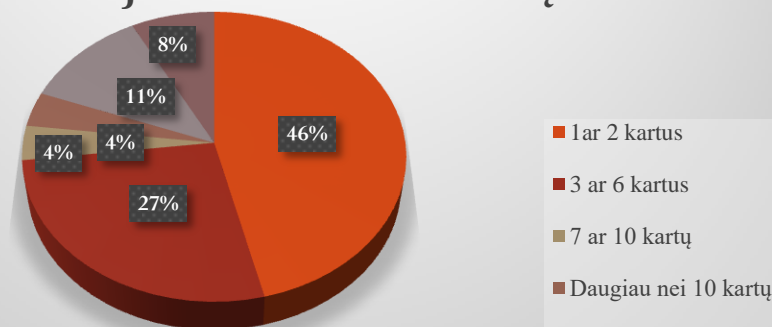
5r. Aš klausinėju mokinių apie patyčių situaciją klasėje, mokykloje, kalbėdamas su jais individualiai.

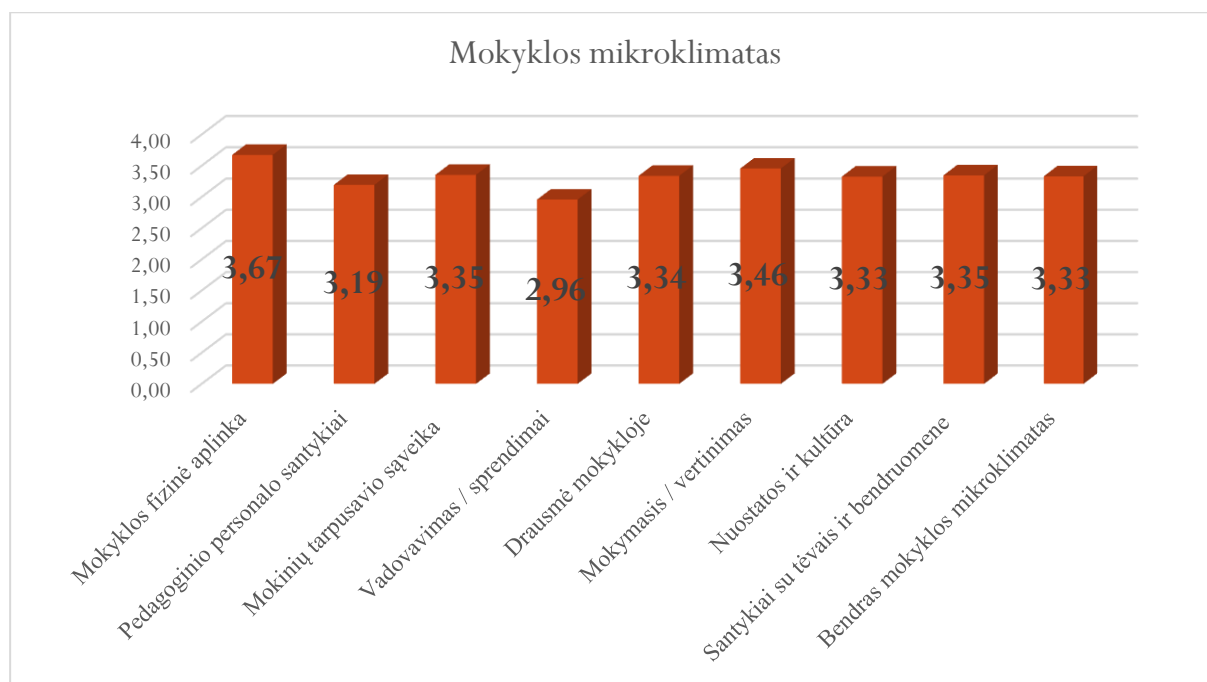
2. paveikslas. OPPP veiklų mokyklos, klasės ir individualiame lygmenyje vykdymas.

Mokytojų aktyvumas OPPP klasės ir individualiame lygmenyse yra aukštas, tačiau mokyklos lygmenyje yra vidutinis. Pastaba: jeigu vidurkis yra tarp 3,6 ir 4,5 tuomet mokytojų aktyvumas yra aukštas.

Kaip dažnai per paskutiniuosius 12 mėnesių jūs, kaip klasės vadovas, susidūrėte su patyčiomis tarp Jūsų kuruojamos klasės mokinių?

3. paveikslas. klasės vadovo susidūrimo su patyčiomis tarp kuruojamos klasės mokinių dažnumas.

4 paveikslas. Mokyklos mikroklimatas.

Kuo aukštesnis vidurkis, tuo geresnis yra mokyklos mikroklimato veiksnys. Min reikšmė yra 1, max – 5. Vidurkių reikšmės: nuo 1 iki 1,5 - mokyklos mikroklimato veiksnys yra žemas; nuo 1,6 iki 2,5 - mokyklos mikroklimato veiksnys yra žemesnis už vidutinį; nuo 2,6 iki 3,5 - mikroklimato veiksnys yra vidutinis; nuo 3,6 iki 4,5 – aukštesnis už vidutinį; nuo 4,6 iki 5 - mikroklimato veiksnys yra aukštas.

Iš 4 paveikslo matyti, jog bendras mokyklos mikroklimatas yra vidutinis (vidurkis yra 3,33).